

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Шкідливі організми України у міжнародній фітосанітарії»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 202 Захист і карантин рослин
Освітня програма «Карантин рослин»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання: денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

Кава Людмила Павлівна
kavaluyuda@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3881>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Мета навчальної дисципліни «Шкідливі організми України у міжнародній фітосанітарії»: на основі біологічних особливостей розвитку шкідливих організмів, вміння аналізувати та прораховувати ризики некантинних шкідливих організмів для територій інших регіонів світу. Вміння розробляти, виконувати та дотримуватися фітосанітарних заходів щодо видів, які можуть інтродукуватися з товарами рослинного походження з України.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення питань щодо наукового обґрунтування фітосанітарного ризику вивезення і можливої акліматизації на території інших держав шкідливих організмів України, їх шкідливість, екологічні та економічні збитки, як наслідок їх життєдіяльності.

Компетентності ОП Карантин рослин:

Набуття компетентностей: *загальні компетентності:*

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові компетентності

СК01. Здатність збирати та аналізувати релевантні дані, включно з аерозондуванням і моніторингом, та аналізувати релевантні компетентності дані, у тому числі за допомогою сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення.

СК06. Здатність розробляти комплексні заходи із захисту і карантину рослин для підприємств, установ, організацій усіх форм власності згідно з законодавством ЄС з питань карантину і захисту рослин.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП Карантин рослин

ПРН05. Обирати, розробляти і застосовувати з урахуванням новітніх досягнень науки і виробництва ефективні методи захисту рослин від шкідливих організмів з використанням інформації щодо фітосанітарного стану, прогнозів, екологічної ситуації і економічної доцільності.

ПРН07. Розробляти сезонні, короткострокові, довгострокові прогнози на підставі даних, особливостей біологічного розвитку, розмноження і поширення шкідливих організмів.

ПРН08. Планувати та управляти науково-дослідними, науково-технічними та/або виробничими проектами із захисту та карантину рослин і дотичних міждисциплінарних питань, базуючись на усвідомленні сучасних тенденцій розвитку науки, техніки та суспільства.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовний модуль 1. Ризики, що виникають при експорті вітчизняної продукції				
Тема 1. Проблеми світової таксономії видів. Надання виду статусу «карантинного». Визначення статусу шкідливого організму в регіоні.	2/2	Знати ✓ основні напрямки та мету національної фітосанітарної політики України, ✓ головні положення фітосанітарного законодавства нашої країни та їх відповідність міжнародним стандартам.	Здача практичної роботи. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в. т.ч. в elearn)	20
Тема 2. Доекспортні вимоги до рослинної продукції, вирощуваної в зонах, вільних від шкідливих організмів.	2/2	✓ основні завдання міжнародних організацій з карантину та захисту рослин, ✓ Переліки шкідників, хвороб рослин і бур'янів, що є карантинними для тієї чи іншої країни світу.		20
Тема 3. Фітосанітарні заходи, спрямовані на збереження статусу зони, вільної від шкідників	2/2	✓ Біологічні особливості карантинних шкідливих організмів, особливості їх перенесення та розповсюдження із продукцією		20
Тема 4. Процес мікроеволюції інвазивного виду. Етапи проходження та акліматизації	2/2			20
Тема 5. Біотичні	2/2			20

інвазії чужинних організмів		рослинного походження		
Змістовний модуль 2. Екологічне та економічне значення шкідливих організмів України для регіонів світу		Вміти: ✓ Аналізувати ознаки заселеності, зараженості та засміченості вантажу карантинними шкідливими організмами; ✓ Зазначати ймовірність потрапляння та поширення КШО в Україні; ✓ визначати та обґрунтовувати рівень		
Тема 6. Екологічне та економічне значення шкідників зернових, кукурудзи, соняшнику та бобових культур України для країн Європи, Азії та Америки.	2/2	фітосанітарної безпеки відсутніх шкідливих організмів на території нашої держави, прораховувати ризики від потрапляння цих видів; ✓ небезпеку та наслідки занесення шкідливих організмів, що розповсюджені на Україні, на території інших держав, ✓ визначати здатність адаптації шкідливих організмів та їх потенційну економічну шкоду.		20
Тема 7. Екологічне та економічне значення шкідників квітково-декоративних, овочевих, бульб та коренеплодів, технічних культур України для країн Європи, Азії та Америки.	2/2			20
Тема 8. Екологічне та економічне значення шкідників ягідних, плодових та цитрусових культур України для країн Європи, Азії та Америки.	2/2			20
Тема 9. Екологічне та економічне значення шкідників лісових культур України для країн Європи, Азії та	2/2			20
Здача модуля 2	2			
Всього за курс				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Навчально-методичне забезпечення

1. Сикало О.О., Чернега Т.О. Шкідливі організми України у міжнародній фітосанітарії, 2019. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів
2. Сикало О.О., Чернега Т.О., Дашенко А.В. Нормативні документи, що використовуються при викладанні дисциплін спеціальності «Захист і карантин рослин». – 2016. -346с.
3. Закон України «Про карантин рослин», прийнятий Верховною Радою України 30 червня 1993 р. № 3348-ХІІ. Остання редакція закону.
4. FAO elearning Academy. Phytosanitary Export Certification System. Режим доступу: <https://elearning.fao.org/course/view.php?id=860>
5. Export Certification. A guide to export certification for national plant protection organizations. Режим доступу: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/32807529-5e05-4eee-b9d6-9a4abd0d8af6/content>

Додаткова література

1. Глосарій фітосанітарних термінів, Додаток № 1: Керівництво за інтерпретацією і застосуванням концепції офіційної боротьби з регульованими шкідливими організмами, 2001 .FAO, Рим .
2. ISPM №2: Структура аналізу фітосанітарного ризику, 2007. Rome, IPPC, FAO.
3. ISPM №11: Аналіз фітосанітарного ризику для карантинних шкідливих організмів, аналіз ризику для навколишнього середовища та ризику, що надається живими модифікованими організмами, 2004. Rome, IPPC, FAO.

4. ISPM № 21: Аналіз фітосанітарного ризику для регульованих карантинних шкідливих організмів, 2004. Rome, IPPC, FAO.
5. Міжнародна конвенція із захисту рослин, 1997 .FAO, Рим
// https://www.eppo.int/ABOUT_EPPPO/convention/EPPPO_Conv_ru.pdf
6. МСФЗ № 1. Фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин і застосування фітосанітарних заходів у міжнародній торгівлі, 2006. FAO, Рим.
7. Пилипенко Л.А., Кудіна Ж.Д., Мар'юшкіна В.Я., Устінова А.Ф., Сикало О.О., Філатова Н.К., Демянець Н.А., Ярошенко Л.М. Аналіз фітосанітарного ризику в Україні. – К.: Колоб'іг, 2011. – 34с.
8. Конвенція про біологічному розмаїтті [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.cbd.int/doc/legal/cbd-ru.pdf>. Заголовок з екрану.
9. ЕОКЗР (2011) Стандарт ЕОКЗР РМ 1/2 (8). «Переліки ЄОКЗР А1 та А2 шкідливих організмів, рекомендованих для регулювання як карантинні шкідливі організми». У кн.: "Стандарти ЄОКЗР серії РМ 1 - Загальні фітосанітарні заходи", стор.5-17, ЄОКЗР, Париж (Франція).
10. FAO. 2024. Phytosanitary procedures for seed certification. APPPC Regional Implementation Guidance, No.1. Bangkok.
Режим доступу: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/10c86d81-56d6-4d3c-bf67-f176c11532f3/content>

Оглядові ресурси:

1. Європейська організація з карантину і захисту рослин (ЄОКЗР) – Режим доступу: https://www.eppo.int/RESOURCES/eppo_standards
2. Режим доступу: – Режим доступу: <https://www.eppo.int/index>
3. FAO – Режим доступу: <https://www.ippc.int/ru/publications/76/> ;
4. Сайт Держпродспоживслужби України – Режим доступу: <https://dpss.gov.ua/>
5. Фітосанітарія, контроль у сфері насінництва та розсадництва [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dpss.gov.ua/fitosanitariya-kontrol-u-sferi-nasinnictva-ta-rozsadnictva>
6. Міністерство аграрної політики та продовольства – Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/ua>
7. Міністерство захисту довкілля та навколишнього середовища – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/>
8. Державний реєстр пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні [Електронний ресурс] –
Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/content/derzhavniy-reestr-pesticidiv-i-agrohimikativ-dozvolenih-do-vikoristannya-v-ukraini-dopovnennya-z-01012017-zgidno-vimog-postanovikabinetu-ministriv-ukraini-vid-21112007--1328.html>
9. ПЕРЕЛІК регульованих шкідливих організмів [Електронний ресурс] –
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0879-19#Text>
10. ПОРЯДОК офіційного встановлення та/або підтримання статусу місця виробництва або виробничої ділянки, вільних від регульованих шкідливих організмів, позбавлення такого статусу, його поновлення та інші умови офіційного встановлення місця виробництва або виробничої ділянки [Електронний ресурс] –
Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE36152.html
11. Діагностичні протоколи –
Режим доступу: https://www.eppo.int/RESOURCES/eppo_standards/pm7_diagnostic
12. Стандарти з аналізу фітосанітарного ризику –
Режим доступу: https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/practices